

4. КОСТЕЦКИЙ, В.Н. Праздник Белых журавлей. *Газета «Русское слово»*. 2010, №36 (297).
5. КОСТОМАРОВ, Н.И. *Об историческом значении русской народной поэзии*. Харьков: Печ. в Унив. тип. 1843. 214 с.
6. Мифологические сказки и исторические предания энцев. Москва: Изд-во Акад. Наук СССР, 1961, 244 с.
7. ОЖЕГОВ, С.И. Словарь русского языка. Москва: Норинт, 2000. ISBN 5-89285-003-X
8. Русские народные сказки. Москва: Правда, 1985, 576 с.
9. Русские народные сказки. Кишинёв: Литература артистикэ, 1988, 158 с. ISBN 5-368-00204-1
10. САХАРОВ, И.П. *Сказания русского народа*. Москва: Художественная литература, 1990, 398 с. ISBN 5-280-01306-4.
11. Сказки и песни, рождённые в дороге. Цыганский фольклор. Москва: Наука, 1985, 520 с.
12. Словарь библейских образов. Под ред. РАЙКЕНА Л., УИЛХОЙТА Д., ЛОНГМАН Т. СПб.: Библия для всех, 2005, 1424 с. ISBN 5-7454-0945-2.
13. СУПРУНЕНКО, В. *Зачарованный мир*. Москва: Художественная литература, 2005, 362 с. ISBN 5-280-01356-42.
14. ШАФРАНСКАЯ Э.Ф. *Устное народное творчество*. Москва: Академия, 2008, 352 с. ISBN 978-5-7695-4076-9.
15. Энциклопедия «Что такое? Кто такой?». Москва: АСТ, 2008, 224 с. ISBN 978-5-17-053957-4

MODALITĂȚI DE REALIZARE A LUCRULUI INDIVIDUAL LA PROGRAMUL: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LIMBA ENGLEZĂ

METHODS OF REALIZATION THE INDIVIDUAL WORK AT PROGRAM: ROMANIAN LANGUAGE AND LITERATURE AND ENGLISH LANGUAGE

*Liliana Neaga, lector universitar,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

*Liliana Neaga, university lecturer,
UPS “Ion Creangă”, Chisinau
ORCID ID: 0000-0002-9930-2118*

CZU: 37.016:(811.135.1+821.135.1+811.111)

DOI: 10.46728/c.v3.25-03-2022.p97-103

Abstract

The higher education system is an important link in ensuring the labor market with qualified specialists, and the State Pedagogical University "Ion Creangă" is the main provider in the field of education. The training of quality teachers involves not only their involvement in the classes, but also their individual activity, their effort and skills to study independently, their motivation and desire to turn knowledge into skills. In this article we set out to research the contents, assessment methods and products proposed by the curriculum in the subjects for the specialty *Romanian language and literature and english language* and to analyze the place and role of individual study in the training of future teachers.

Key-words: individual work, instructive-educational process, evaluation methods, curricular products.

*O parte a virtuții constă în învățatură, alta în exercițiu;
trebuie pe de o parte să înveți,
pe de alta să întărești prin practică ce ai învățat. (Seneca)*

Sistemul educațional contemporan implică mai mulți factori, printre care și implementarea reformei din învățământ, una de calitate cu un impact major în realizarea idealului educațional. Reorganizarea instruirii în sistemul de învățământ superior a fost punctul de pornire în acest sens. Apropierea sistemului educațional superior din Republica Moldova de sistemul de învățământ din Uniunea Europeană a fost o provocare ce a pus la bază adoptarea și respectarea anumitor criterii de aliniere la conceptul unui sistem educațional modern.

Primul pas l-a constituit aderarea la Procesul de la Bologna, care prevedea o reformă unică pentru sistemul educațional european. Acest lucru a avut loc în anul 2005, cu ocazia Summitului de la Bergen. Sistemul de învățământ superior a implementat gradual mai multe reforme ce țin de organizarea și desfășurarea procesului instruciv:

- organizarea învățământului superior pe cicluri (1 septembrie 2005);
- elaborarea noilor programe de studii (studii superioare de licență, cu o durată de 3-4 ani și studii superioare de masterat cu o durată de 1-2 ani) ;
- elaborarea/implementarea Planului-cadru pentru ciclul I (studii superioare de licență) (2005);
- instituționalizarea creditelor de studiu, tip ECTS, în toate instituțiile de învățământ superior;
- eliberarea cu titlul obligatoriu Suplimentul la diplomă de model unic european.

În acest sens, un loc important îl ocupă introducerea creditelor de studiu, tip ECTS care prevede inserția și respectarea următoarelor cerințe față de o disciplină obligatorie sau opțională inclusă în planul de studiu al unui anumit program:

- *timpul necesar pentru asistarea și participarea activă la prelegeri, seminare, lucrări practice și de laborator;*
- *lucrul individual la disciplinele din curricula (studiu independent, citirea literaturii, studiu critic al unor lucrări etc.);*
- *elaborarea lucrărilor specifice disciplinei (proiecte, teze, referate etc.);*
- *promovarea evaluărilor curente și finale (test, lucrări de control, eseu, portofoliu) [2, p.272-273].*

Lucrurile s-au clarificat în timp și au devenit parte integrantă a procesului educațional, contribuind la realizarea unui act instructiv calitativ. Un element mai sensibil a rămas să fie locul și rolul lucrului individual în acest context. Ținând cont de principiile promovate în cadrul învățământului contemporan:

- trecerea de la principiul de *educație pentru toată viața* la principiul de *educație prin toată viața*;
- trecerea de la *paradigma de învățare* la *paradigma de a învăța să înveți*;
- trecerea de la *învățământul axat pe obiective* la *învățământul axat pe dezvoltarea competențelor*, dar și de actele normative care reglementează desfășurarea procesului educațional superior și implicit prevăd instrucțiuni de realizare a lucrului individual;
- Codului Educației nr. 152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634); Planul-cadru pentru studii superioare (ciclul I - Licență,

ciclul II - Master, studii integrate, ciclul III - Doctorat), aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr. 1045 din 29 octombrie 2015;

- Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr. 1046 din 29.10.2015;
- Ghidul utilizatorului Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS);
- Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență, aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr. 1047 din 29 octombrie 2015;
- Recomandările-cadru pentru elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea evaluării activității de învățare a studenților, aprobate prin ordinul Ministrului Educației nr. 881 din 18.12.2009;
- Regulament de organizare a studiilor în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din mun. Chișinău în baza sistemului național de credite de studiu, aprobat în ședința Senatului, din 25.02.2016, putem afirma că lucrul individual este o parte componentă a procesului instructiv-educativ și contribuie nemijlocit la realizarea acestuia. Pe parcursul dezvoltării domeniului pedagogic, mulți cercetători și-au expus opinia referitor la conceptul de lucru individual.

Profesorul universitar Ioan Bontaș afirmă că: *„studiul individual reprezintă forma de activitate complexă și variată de învățare independentă, liberă, personală, atât pentru îndeplinirea obiectivelor activității didactice bilaterale, cât mai ales a activității extra-didactice în cadrul timpului ce-l are la dispoziție fiecare dintre tinerii studioși”* [1, p.193].

Cercetătorul rus V. Zagveazinskii percepe studiul individual *„ca o activitate a studentului de dobândire a cunoștințelor și capacităților, deprinderilor, care se realizează fără îndrumarea directă a profesorului, dar care este dirijată de el”* [3, p.154]. Anume această componentă formează competența către autoeducație, oportunitatea de a-și perfecționa abilitățile cognitive, logice, dar și pragmatice, ghidează subiecții spre formare continuă. Aceste direcții contribuie la dezvoltarea capacităților de realizare a lucrului individual într-un mod calitativ și cu impact pe termen lung.

Deci, lucrul individual este abordat, pe de o parte, ca activitate independentă, ghidată de profesor, pe de altă parte, ca posibilitate de încadrare a studenților în activitatea de cunoaștere și aplicare. Prin aceste două aspecte se asigură realizarea principiilor unei educații moderne.

Planul de învățământ pentru specialitatea *Limba și literatura română și limba engleză (alolingvi)* conține două clase de discipline:

- Conform gradului de obligativitate și posibilitatea de alegere: obligatorii, opționale, la libera alegere.
- Conform funcției în formarea profesională inițială, prin competențe generale și competențe specifice: fundamentale, generale, socioumanistice, de specialitate.

Indiferent de categoria acestora, planul prevede un număr total de ore divizat în ore de contact direct și ore de studiu individual. Conform Regulamentului de organizare a studiilor în cadrul Universității Pedagogice de stat „Ion Creangă” în baza sistemului național de credite de studiu, raportul ore de contact direct raportat la numărul de ore de studiu individual se stabilește în funcție domeniul de formare profesională, de ciclul de învățământ, finalitățile de studiu, specificul unității de curs: gradul de noutate sau complexitate și asigurarea didactico-

metodică. Dacă pentru ciclul II, Master raportul este 1:3, pentru ciclul I, Licență raportul ore contact direct și lucru individual la domeniul Științe ale educației constituie 1:1.

Ne-am propus să realizăm un mic studiu de caz prin care să identificăm ce conținuturi, modalități de evaluare a studiului individual propune curricula la acest program și care sunt produsele vizate. Ț

Analizând curricula pentru fiecare disciplină, am constatat că se ține cont de raportul de 1:1, stipulat în regulament; modalitățile și produsele curriculare variază în dependență de specificul disciplinei și al anului de studii. Dacă pentru anul întâi, doi se propun mai mult activități de conspectare, de prezentare a diverselor tipuri de informații, activități de aplicare practică, atunci la anul trei, patru lucrul individual include realizare de proiecte, analiză și sinteză. În continuare vom prezenta câteva date ce se referă la unele discipline incluse pentru anul întâi.

Disciplina *Tehnologii informaționale de comunicare* este una generală/obligatorie și propune următoarele:

Produse preconizate	Modalități de evaluare
Elaborarea/finalizarea lucrărilor de laborator și / sau a UC de lucru individual.	Verificarea conținutului, corectitudinii, calității efectuării LL și / sau lucrărilor de concepție proprie în funcție de corespunderea acestora cerințelor stipulate.

Disciplina *Dezvoltarea vorbirii coerente* face parte din categoria celor de specialitate și obligatorii:

Produse preconizate	Modalități de evaluare
Compunere cu respectarea introducerii, cuprinsului, încheierii.	Verificarea textului la orele de deserviciu la catedră.
Povestirea unei întâmplări ciudate din viața.	Prezentarea textului narativ.
Realizarea diferitor tipuri de texte descriptive cu respectarea particularităților acestuia Realizarea unui jurnal de călătorie.	Anexarea descrierilor în portofoliu. Verificarea descrierilor. Prezentarea jurnalului.
Selectarea greșelilor de exprimare din presa periodică, vorbirea oamenilor în stradă, transport public.	Prezentarea listei de greșeli cu indicarea variantei corecte.

Disciplina *Limbă și comunicare* este de specialitate și obligatorie.

Produse preconizate	Modalități de evaluare
Caracteristica, CV. Cererea.	Prezentarea și verificarea unei caracteristici și a unui CV personal. Prezentarea și verificarea unui CV a unei personalități. Redactarea/prezentarea și verificarea unei cereri.
Informație pentru portofoliu. CV-ul universității. Diagrama Venn.	Verificarea portofoliului. Verificarea Diagramei Venn.

Scrisoare de mulțumire. Felicitarea. Modele originale de felicitare.	Prezentarea și verificarea unei scrisori și anexarea ei în portofoliu. Prezentarea și verificarea unei felicitări adresată pedagogilor cu prilejul zilei profesionale.
Analiza a 10 substantive, după algoritmul stabilit, de realizat fișa de lucru. Fișa de lucru.	Prezentarea lucrării cu substantivele analizate. Verificarea reciprocă. Prezentarea fișei de lucru. Verificarea fișei.
Conspectarea informației despre categoriile gramaticale ale substantivului din „Gramatica practică a limbii române” de Ștefania Popescu, București, 1997.	Verificarea și prezentarea informației conspectate.
Realizarea unui eseu (10 prop.) despre toamnă, utilizând cât mai multe adjective la diverse grade de comparație	Verificarea eseului prezentat în portofoliu.

Disciplina *Introducere în studiul literaturii* este una fundamentală și obligatorie.

Produce preconizate	Modalități de evaluare
Rezumatul teoriei lui Ingarden despre text ca structură stratificată. Scheme: ramurile literaturii; opera literară: formă și conținut; literatura: artă și știință.	Prezentare individuală
Comunicare orală	Evaluare reciprocă
Lucrarea de laborator nr.1	Verificarea probei scrise
Analiza individuală a textelor.	Prezentarea orală a analizei
Caracterizare de personaj	Evaluare în plen
Rezumat	Evaluare reciprocă
Tabel completat individual	Verificarea produsului

Disciplina *Fonetica teoretică* este o disciplină de specialitate și obligatorie.

Produce preconizate	Modalități de evaluare
Referat științific.	Discuția Panel. Dezbaterea polemică
Rezumatul unui articol despre consoanele românești.	Dezbaterea polemică. Discuția ghidată.
Referat științific. Prezentare power point. Discuția ghidată.	Susținerea referatului în fața colegilor. Prezentare individuală.
Schemă recapitulativă a categoriilor de cuvinte accentuate.	Dezbaterea polemică.

Disciplina *Fundamentele științelor educației* este una fundamentală și obligatorie.

Produce preconizate	Modalități de evaluare
Lista cu explicația termenilor pedagogici;	Investigația, probă orală.

- Descifrarea schemei structurii de funcționare a educației (după S. Cristea); - Analiză comparativă a formelor educației, și a corelației între acestea și educația permanentă și autoeducația.	Proba orală, Investigația; Conversația euristică; Eseul științific (maxim, 2 pag. A4).
Schiță de proiect de cercetare, conform modelului studiat.	Proiect individual, Dezbateră, proba orală, prezentare PPT.
Schema, Eseu științific (max. 2 pag. A4), 5 exemple	Portofoliul, Proba orală, dezbateră
Un model de analiză a unei noi dimensiuni a educației (la alegere)	Studiu de caz, Investigația, proba orală
Eseu de 1-2 pagini (A4), cu tema: De ce modernizarea sistemelor de educație trebuie să țină pasul cu evoluția societății? (5 exemple concrete).	Dezbateră, Conversația euristica, studiul de caz.
Fișă (individuală) de evaluare, cu stabilirea unor criterii de evaluare	Proba orală, portofoliul, studiul de caz, dezbateră
Prezentarea publică a studiului de caz. Varianta Power Point	Expunerea, dezbateră, conversația euristică
Prezentarea publică a proiectului	Proba orală, dezbateră, conversația euristică
Dezbateră publică a standardelor de calitate stipulate în Codul educației	Conversația euristică, dezbateră, proba orală

În contextul formării unui viitor cadru didactic competent, efectul scontat de la realizarea lucrului individual va fi atunci când acesta va ține cont de:

- Formarea unor abilități de a identifica necesarul, respectând un algoritm, activitatea cognitivă presupune recunoașterea obiectelor, noțiunilor. Aici am include lucrul cu manualul, cu suportul de curs, cu literatura de specialitate.
- Formarea unor cunoștințe care ar facilita rezolvarea unor probleme. Partea de cogniție presupune analiza conținuturilor, selectarea și prezentarea informației corecte, în această categorie se pot include lucrări de laborator, proiecte, algoritme de analiză.
- Formarea competențelor ce ar viza rezolvarea unor probleme ce iese din tipar prin transferul de cunoștințe, abilități, prin utilizarea experiențelor anterioare. Aici am putea regăsi tezele de an, tezele de licență.
- Dezvoltarea creativității în vederea descoperirii noilor conexiuni, idei, propriilor viziuni. Aici am putea identifica sarcini creative, proiecte de cercetare, teze prezentate în cadrul conferințelor științifice ale studenților.

Condițiile nominalizate mai sus se regăsesc, în mare parte, în studiul individual prezentat, ceea ce confirmă că sarcinile propuse sunt orientate nu spre învățământul axat pe obiective, dar pe dezvoltarea competențelor. Dacă la acest aspect lucrurile sunt clare, atunci problema apare la aspectul tehnic cum ar fi: determinarea volumului, locului și timpului de explicare și verificare a produselor realizate. În acest sens, după părerea noastră, e necesară apariția unor indicații metodice ce ar clarifica: cât volum trebuie să includă o sarcină pentru studiul individual, când li se prezintă lucrul individual studenților, când profesorul verifică produsele și cum are loc analiza celor prezentate. Fără aceste indicații studiul individual riscă să devină o activitate formală, doar un proces de realizare, nu și de finalitate. La fel de

important este și feedbackul realizării acestor produse, pentru ca studenții să înțeleagă calitatea celor realizate, să aibă posibilitate să intervină, să corecteze, dacă este cazul, sau să vadă intervențiile profesorului cu explicațiile de rigoare.

Sigur că succesul lucrului individual implică și nivelul de pregătire al studenților și necesită o implicare maximală a acestora în acest sens: capacitatea de organizare a activității intelectuale, cercetarea informațiilor, dorința de a transforma cunoștințele în competențe.

Dezvoltarea independenței la studenți este o moștenire a activității independente cultivate în perioada școlară, dacă studentului, fost elev, nu i s-a dezvoltat această abilitate, atunci etapa studenției va fi una cu pregădere dificilă și doar succesele obținute la învățatură, atitudinea pozitivă față de ea, interesul, pasiunea față de specialitatea aleasă și înțelegerea faptului că printr-o organizare corectă a lucrului individual se achiziționează abilități și experiență pentru activitatea creatoare, viitoarea profesie ar putea motiva studentul în combinarea eficace a orelor de curs cu cele ale activității individuale.

În concluzie putem afirma că studiul individual, ca parte a procesului instructiv-educativ, pune accent nu doar pe procesul de consolidare, aprofundare în pregătirea către orele de curs, orele practice, evaluări curente și finale, dar este o exersare în formarea și dezvoltarea deprinderilor de lucru individual în general, această dimensiune le-ar asigura studenților instruirea pe parcursul vieții, dezvoltarea competenței de investigație științifică, dezvoltarea competenței profesionale în domeniul ales, de a rezolva probleme vitale de sine stătător, de a lua decizii constructive.

Acest proces este unul dificil și rolul cadrului didactic, prin proiectarea și verificarea lucrului individual, este de a-l ghida pe student corect și optim în această activitate, de a-l ajuta să găsească soluții concrete, de a-l provoca să învețe a învăța, să vină cu inițiative, să-și dezvolte potențialul intelectual, să dobândească noi competențe.

BIBLIOGRAFIE

1. BONTAȘ, I. *Pedagogie*. București: ALL, 1995. 317 p. ISBN 973-9156-77-0
2. NEAGA, L. Modalități de realizare a lucrului individual în cadrul disciplinei *Limbă și comunicare*. Materiale conferinței științifice internaționale ”Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”, Chișinău: „Tipografia UPSC”, 2020. p. 272-276. ISBN 978-9975-46-452-9.
3. ЗАГВЯЗИНСКИЙ, В. И. *Теория обучения: Современная интерпретация: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений*. М.: Академия, 2006. 192 с. ISBN 5-7695-2905-9

Surse Web:

4. Regulament de organizare a studiilor în cadrul universității pedagogice de stat „Ion Creangă” din mun. Chișinău în baza sistemului național de credite de studiu, aprobat în ședința Senatului, din 25.02.2016 . <https://upsc.md/ro/> vizitat 28. 04. 2022